

ΟΔΥΣΣΕΙΑ Ραψωδία Ε

αὐτὰρ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηγεῖαν ἀταρπὸν
χῶρον ἀν' ὑλήεντα δι' ἄκριας, ἧ οἱ Ἀθήνη
πέφραδε δῖον ὑφορβόν, ὃ οἱ βιότοιο μάλιστα
κῆδετο οἰκίων, οὓς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
τὸν δ' ἄρ' ἐνὶ προδόμῳ εὖρ' ἤμενον, ἔνθα οἱ αὐλή 5 ΟΞ
ὑψηλὴ δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
καλὴ τε μεγάλη τε, περιδρομος· ἦν ῥα συβώτης
αὐτὸς δεῖμαθ' ὕεσσιν ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος,
ῥυτοῖσιν λάεσσι καὶ ἐθρίγκωσεν ἀχέρδῳ· 10
σταυροὺς δ' ἐκτὸς ἔλασσε διαμπερὲς ἔνθα καὶ ἔνθα,
πυκνοὺς καὶ θαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσσας·
ἔντοσθεν δ' αὐλῆς συφεοὺς δυοκαίδεκα ποίει
πλησίον ἀλλήλων, εὐνὰς συσίν· ἐν δὲ ἐκάστῳ
πεντήκοντα σύες χαμαιευνάδες ἐρχατόωντο, 15 ΟΞ
θήλειαι τοκάδες· τοὶ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἴαυον,
πολλὸν παυρότεροι· τοὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
ἀντίθεοι μνηστῆρες, ἐπεὶ προΐαλλε συβώτης
αἰεὶ ζατρεφῆων σιάλων τὸν ἄριστον ἀπάντων·
οἱ δὲ τριηκόσιοί τε καὶ ἐξήκοντα πέλοντο. 20
πὰρ δὲ κύνες, θήρεσσιν ἐοικότες αἰὲν ἴαυον
τέσσαρες, οὓς ἔθρεψε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν.
αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἐοῖς ἀράρισκε πέδιλα,
τάμνων δέρμα βόειον εὐχροές· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι 25 ΟΞ
ῶχοντ' ἄλλυδις ἄλλος ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν,
οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπροέηκε πόλινδε
σὺν ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ἀνάγκη,
ὄφρ' ἱερεύσαντες κρειῶν κορεσαίατο θυμόν.
ἐξαπίνης δ' Ὀδυσῆα ἴδον κύνες ὑλακόμωροι.
οἱ μὲν κεκλήγοντες ἐπέδραμον· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς 30
ἔζετο κερδοσύνη, σκῆπτρον δὲ οἱ ἔκπεσε χειρός.
ἔνθα κεν ᾗ πὰρ σταθμῷ ἀεικέλιον πάθεν ἄλγος·
ἀλλὰ συβώτης ᾗκα ποσὶ κραιπνοῖσι μετασπῶν
ἔσσυτ' ἀνὰ πρόθυρον, σκῦτος δὲ οἱ ἔκπεσε χειρός.
τοὺς μὲν ὁμοκλήσας σεῦεν κύνας ἄλλυδις ἄλλον 35 ΟΞ
πυκνήσιν λιθάδεσσιν· ὁ δὲ προσέειπεν ἄνακτα·
"ὦ γέρον, ἧ ὀλίγου σε κύνες διεδηλήσαντο
ἐξαπίνης, καὶ κέν μοι ἐλεγχείην κατέχευας.
καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἄλγεά τε στοναχάς τε·
ἀντιθέου γὰρ ἄνακτος ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων 40
ἦμαι, ἄλλοισιν δὲ σύας σιάλους ἀτιτάλλω
ἔδμεναι· αὐτὰρ κεῖνος ἐελδόμενός που ἐδωδῆς
πλάζετ' ἐπ' ἄλλοθρόων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
εἴ που ἔτι ζῶει καὶ ὄρᾳ φάος ἠελίοιο.
ἀλλ' ἔπεο, κλισίηνδ' ἴομεν, γέρον, ὄφρα καὶ αὐτός, 45 ΟΞ
σίτου καὶ οἴνοιο κορεσσάμενος κατὰ θυμόν,
εἰπῆς ὀππόθεν ἐσσί καὶ ὀππόσα κῆδε' ἀνέτλης."
ὥς εἰπὼν κλισίηνδ' ἠγήσατο δῖος ὑφορβός,

εἶσεν δ' εἰσαγαγών, ῥῶπας δ' ὑπέχευε δασείας,
ἐστόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα ἰονθάδος ἀγρίου αἰγός, 50
αὐτοῦ ἐνεύναιον, μέγα καὶ δασύ. χαῖρε δ' Ὀδυσσεὺς
ὅττι μιν ὡς ὑπέδεκτο, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
"Ζεὺς τοι δοίη, ξεῖνε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι
ὅττι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι με πρόφρων ὑπέδεξο."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαιε συβῶτα· 55 ΟΞ
"ξεῖν', οὐ μοι θέμις ἔστ', οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
ξεῖνον ἀτιμῆσαι· πρὸς γὰρ Διὸς εἰσὶν ἅπαντες
ξεῖνοὶ τε πτωχοὶ τε· δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
γίγνεται ἡμετέρη· ἡ γὰρ δμῶων δίκη ἐστὶν
αἰεὶ δειδιότων, ὅτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες 60
οἱ νέοι. ἦ γὰρ τοῦ γε θεοὶ κατὰ νόστον ἔδησαν,
ὅς κεν ἔμ' ἐνδυκέως ἐφίλει καὶ κτῆσιν ὅπασσεν,
οἶκόν τε κληῖρόν τε πολυμνήστην τε γυναῖκα,
οἶά τε ᾧ οἰκῆϊ ἄναξ εὐθυμος ἔδωκεν,
ὅς οἱ πολλὰ κάμησι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον ἀέξει, 65 ΟΞ
ὡς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται, ᾧ ἐπιμίμνω.
τῷ κέ με πόλλ' ὤνησεν ἄναξ, εἰ αὐτόθ' ἐγήρα·
ἀλλ' ὄλεθ' --ὡς ὤφελλ' Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι
πρόχλυ, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε·
καὶ γὰρ κείνος ἔβη Ἀγαμέμνωνος εἵνεκα τιμῆς 70
Ἴλιον εἰς εὐπωλον, ἵνα Τρώεσσι μάχοιτο."
ὡς εἰπὼν ζωστήρι θοῶς συνέεργε χιτῶνα,
βῆ δ' ἴμεν ἐς συφεοὺς, ὅθι ἔθνεα ἔρχατο χοίρων.
ἐνθεν ἔλων δὴ ἐνεϊκε καὶ ἀμφοτέρους ἰέρευσεν,
εὖς τε μίστυλλέν τε καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἐπειρεν. 75 ΟΞ
ὀπτήσας δ' ἄρα πάντα φέρων παρέθηκ' Ὀδυσῆϊ
θέρμ' αὐτοῖς ὀβελοῖσιν· ὁ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνεν·
ἐν δ' ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιθεῖα οἶνον,
αὐτὸς δ' ἀντίον ἴζεν, ἐποτρύνων δὲ προσηύδα·
"ἔσθιε νῦν, ᾧ ξεῖνε, τὰ τε δμῶεσσι πάρεστι, 80
χοίρε'· ἀτὰρ σιάλους γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν,
οὐκ ὀπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν οὐδ' ἐλεητύν.
οὐ μὲν σχέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
ἀλλὰ δίκην τίουσιν καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων.
καὶ μὲν δυσμενέες καὶ ἀνάρσιοι, οἳ τ' ἐπὶ γαίης 85 ΟΞ
ἀλλοτρίης βῶσιν καὶ σφι Ζεὺς ληΐδα δῶη,
πλησάμενοι δὲ τε νῆας ἔβαν οἶκόνδε νέεσθαι,
καὶ μὲν τοῖς ὀπιδος κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει.
οἶδε δὲ καὶ τι ἴσασι, θεοῦ δὲ τιν' ἐκλυον αὐδὴν,
κείνου λυγρὸν ὄλεθρον, ὅτ' οὐκ ἐθέλουσι δικαίως 90
μῶσθαι οὐδὲ νέεσθαι ἐπὶ σφέτερ', ἀλλὰ ἔκηλοι
κτῆματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἐπι φειδώ.
ὄσσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐκ Διὸς εἰσιν,
οὐ ποθ' ἐν ἱερέουσ' ἱερήϊον, οὐδὲ δὴ οἶω·
οἶνον δὲ φθινύθουσιν ὑπέρβιον ἐξαφύοντες. 95 ΟΞ
ἦ γὰρ οἱ ζῶή γ' ἦν ἄσπετος· οὐ τι νὶ τόσση
ἀνδρῶν ἠρώων, οὐτ' ἠπειροιο μελαίνης
οὐτ' αὐτῆς Ἰθάκης· οὐδὲ ξυνεείκοσι φωτῶν

ἔστ' ἄφενος τοσσοῦτον· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω.
 δώδεκ' ἐν ἠπείρῳ ἀγέλαι· τόσα πώεα οἰῶν, 100
 τόσσα συῶν συβόσια, τόσ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν
 βόσκουσι ξεῖνοί τε καὶ αὐτοῦ βώτορες ἄνδρες.
 ἐνθάδε δ' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν ἔνδεκα πάντα
 ἐσχατιῇ βόσκοντ', ἐπὶ δ' ἄνδρες ἐσθλοὶ ὄρονται.
 τῶν αἰεὶ σφιν ἕκαστος ἐπ' ἤματι μῆλον ἀγινεῖ, 105 ΟΞ
 ζατρεφῶν αἰγῶν ὅς τις φαίνεται ἄριστος.
 αὐτὰρ ἐγὼ σῦς τάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε,
 καὶ σφι συῶν τὸν ἄριστον ἐὺ κρίνας ἀποπέμπω."
 ὣς φύθ', ὁ δ' ἐνδυκέως κρέα τ' ἤσθιε πῖνέ τε οἶνον
 ἀρπαλέως ἀκέων, κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν. 110
 αὐτὰρ ἐπεὶ δεῖπνησε καὶ ἤραρε θυμὸν ἐδώδῃ,
 καὶ οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφον, ᾧ περ ἔπιεν,
 οἴνου ἐνὶ πλειον· ὁ δ' ἐδέξατο, χαῖρε δὲ θυμῶ,
 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρίατο κτεάτεσσιν ἐοῖσιν, 115 ΟΞ
 ὧδε μάλ' ἀφνειὸς καὶ καρτερὸς ὡς ἀγορεύεις;
 φῆς δ' αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς.
 εἰπέ μοι, αἶ κέ ποθι γνῶω τοιοῦτον ἐόντα.
 Ζεὺς γάρ που τό γε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 εἴ κέ μιν ἀγγεῖλαιμι ἰδῶν· ἐπὶ πολλὰ δ' ἀλήθην." 120
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
 "ὦ γέρον, οὐ τις κεῖνον ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
 ἀγγέλλων πείσειε γυναῖκά τε καὶ φίλον υἱόν,
 ἀλλ' ἄλλως κομιδῆς κεχρημένοι ἄνδρες ἀλῆται
 ψεύδοντ', οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι. 125 ΟΞ
 ὅς δέ κ' ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται,
 ἐλθὼν ἐς δέσποιναν ἐμὴν ἀπατήλια βάζει·
 ἢ δ' εὖ δεξαμένη φιλέει καὶ ἕκαστα μεταλλάξῃ,
 καὶ οἱ ὄδυρομένη βλεφάρων ἅπο δάκρυα πίπτει,
 ἢ θέμις ἐστὶ γυναικός, ἐπὶν πόσις ἄλλοθ' ὄληται. 130
 αἰψὰ κε καὶ σύ, γεραιέ, ἔπος παρατεκτῆναιο.
 εἴ τίς τοι γλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δοίῃ.
 τοῦ δ' ἤδη μέλλουσι κύνες ταχέες τ' οἰωνοὶ
 ῥινὸν ἀπ' ὀστεόφιν ἐρύσαι, ψυχὴ δὲ λέλοιπεν·
 ἢ τὸν γ' ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ὅστέα δ' αὐτοῦ 135 ΟΞ
 κεῖται ἐπ' ἠπείρου ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ.
 ὡς ὁ μὲν ἐνθ' ἀπόλωλε, φίλοισι δὲ κήδε' ὀπίσσω
 πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τετεύχεται· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
 ἠπιὸν ὧδε ἄνακτα κιχήσομαι, ὀππὸς' ἐπέλω,
 οὐδ' εἴ κεν πατρὸς καὶ μητέρος αὐτίς ἴκωμαι 140
 οἶκον, ὅθι πρῶτον γενόμεν καὶ μ' ἔτρεφον αὐτοί.
 οὐδέ νυ τῶν ἔτι τόσσον ὄδυρομαι, ἰεμένος περ
 ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ·
 ἀλλὰ μ' Ὀδυσσεύς ποθὸς αἶνυται οἰχομένοιο.
 τὸν μὲν ἐγὼν, ᾧ ξεῖνε, καὶ οὐ παρεόντ' ὀνομάζειν 145 ΟΞ
 αἰδέομαι· πέρι γάρ μ' ἐφίλει καὶ κήδετο θυμῶ·
 ἀλλὰ μιν ἠθεῖον καλέω καὶ νόσφιν ἐόντα."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·

"ὦ φίλ', ἐπειδὴ πάμπαν ἀναίνεαι, οὐδ' ἔτι φῆσθα
 κεῖνον ἐλεύσεσθαι, θυμὸς δέ τοι αἰὲν ἄπιστος· 150
 ἀλλ' ἐγὼ οὐκ αὐτως μυθήσομαι, ἀλλὰ σὺν ὄρκῳ,
 ὡς νεῖται Ὀδυσσεύς· εὐαγγέλιον δέ μοι ἔστω
 αὐτίκ', ἐπεὶ κεν κείνος ἰὼν τὰ ἅ δώμαθ' ἵκηται·
 ἔσσαι με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
 πρὶν δέ κε, καὶ μάλα περ κεχρημένος, οὐ τι δεχοίμην. 155 ΟΞ
 ἐχθρὸς γάρ μοι κείνος ὁμῶς Αἴδαο πύλησι
 γίνεσθαι, ὃς πενήτη εἰκὼν ἀπατήλια βάζει.
 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
 ἰστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω·
 ἣ μὲν τοι τάδε πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω. 160
 τοῦδ' αὐτοῦ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς.
 τοῦ μὲν φθίνοντος μηνός, τοῦ δ' ἵσταμένοιο,
 οἴκαδε νοστήσει, καὶ τίσεται ὅς τις ἐκείνου
 ἐνθάδ' ἀτιμάζει ἄλοχον καὶ φαίδιμον υἱόν."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησ', Εὐμαίε συβῶτα· 165 ΟΞ
 "ὦ γέρον, οὐτ' ἄρ' ἐγὼν εὐαγγέλιον τόδε τίσω,
 οὐτ' Ὀδυσσεὺς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ ἔκκηλος
 πῖνε, καὶ ἄλλα παρἔξ μεμνώμεθα, μηδέ με τούτων
 μίμνησκ'· ἣ γὰρ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι ἐμοῖσιν
 ἄχνηται, ὅπποτε τις μνήσῃ κεδνοῖο ἄνακτος. 170
 ἀλλ' ἣ τοι ὄρκον μὲν ἐάσομεν, αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 ἔλθοι ὅπως μιν ἐγὼ γ' ἐθέλω καὶ Πηνελόπεια
 Λαέρτης θ' ὁ γέρον καὶ Τηλέμαχος θεοειδής·
 νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι, ὃν τέκ' Ὀδυσσεύς,
 Τηλεμάχου· τὸν ἐπεὶ θρέψαν θεοὶ ἔρνεϊ ἴσον, 175 ΟΞ
 καὶ μιν ἔφην ἔσσεσθαι ἐν ἀνδράσιν οὐ τι χέρηρα
 πατρὸς ἐοῖο φίλοιο, δέμας καὶ εἶδος ἀγητόν,
 τὸν δέ τις ἀθανάτων βλάβη φρένας ἔνδον εἴσας
 ἤε τις ἀνθρώπων· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουήν
 ἐς Πύλον ἠγαθήην· τὸν δὲ μνηστήρες ἀγαυοὶ 180
 οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὄληται
 νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεϊσίου ἀντιθέοιο.
 ἀλλ' ἣ τοι κείνον μὲν ἐάσομεν, ἣ κεν ἀλώη
 ἣ κε φύγη καὶ κέν οἱ ὑπέρσχη χεῖρα Κρονίων.
 ἀλλ' ἄγε μοι σύ, γεραιέ, τὰ σ' αὐτοῦ κήδε' ἐνίσπες 185 ΟΞ
 καὶ μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὐ εἰδῶ·
 τίς πόθεν εἷς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆς;
 ὀπποίης τ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε ναῦται
 ἠγάγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι εὐχετόωντο;
 οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν οἶομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι." 190
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς
 "τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλα ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
 εἴη μὲν νῦν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἡμὲν ἐδωδῆ
 ἠδὲ μέθυ γλυκερὸν κλισίης ἔντοσθεν ἐοῦσι,
 δαίνυσθαι ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργον ἔποιεν· 195 ΟΞ
 ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
 οὐ τι διαπρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμοῦ,
 ὅσσα γε δὴ ζῦμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.

"ἐκ μὲν Κρητῶν γένος εὖχομαι εὐρειῶν,
ἀνέρος ἀφνειοῦ πάϊς· πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι 200
υἱέες ἐν μεγάρῳ ἡμὲν τράφεν ἠδ' ἐγένοντο
γνήσιοι ἐξ ἀλόχου· ἐμὲ δ' ὠνητὴ τέκε μήτηρ
παλλακίς, ἀλλὰ με ἴσον ἰθαιγενέεσσιν ἐτίμα
Κάστῳ Ὑλακίδης, τοῦ ἐγὼ γένος εὖχομαι εἶναι
ὃς τότε ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὣς τίετο δῆμῳ 205 ΟΞ
ὄλβῳ τε πλούτῳ τε καὶ υἰάσι κυδαλίμοισιν.
ἀλλ' ἦ τοι τὸν κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρουσαι
εἰς Αἴδαο δόμους· τοὶ δὲ ζωὴν ἐδύσαντο
παῖδες ὑπέρθυμοι καὶ ἐπὶ κλήρους ἐβάλλοντο,
αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα παῦρα δόσαν καὶ οἰκί' ἐνειμαν. 210
ἡγαγόμεν δὲ γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων
εἶνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς, ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα
οὐδὲ φυγοπτόλεμος· νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπεν
ἀλλ' ἔμπτῃς καλάμην γέ σ' οἴομαι εἰσορόωντα
γιγνώσκειν· ἦ γὰρ με δύη ἔχει ἥλιθα πολλή. 215 ΟΞ
ἦ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ Ἀθήνη
καὶ ῥήξηνορίην· ὁπότε κρίνοιμι λόχονδε
ἄνδρας ἀριστῆας, κακὰ δυσμενέεσσι φυτεύων,
οὐ ποτέ μοι θάνατον προτιόσσετο θυμὸς ἀγήνωρ,
ἀλλὰ πολὺν πρότιστος ἐπάλμενος ἔγχει ἔλεσκον 220
ἀνδρῶν δυσμενέων ὃ τέ μοι εἴξειε πόδεσσιν.
τοῖος ἔα ἐν πολέμῳ· ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκεν
οὐδ' οἰκωφελίη, ἦ τε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα,
ἀλλὰ μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν
καὶ πόλεμοι καὶ ἄκοντες ἐϋξεστοὶ καὶ οἴστοι, 225 ΟΞ
λυγρά, τὰ τ' ἄλλοισὶν γε καταριγηλὰ πέλονται.
αὐτὰρ ἐμοὶ τὰ φίλ' ἔσκε τὰ που θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν·
ἄλλος γὰρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
πρὶν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι υἱᾶς Ἀχαιῶν
εἰνάκις ἀνδράσιν ἦρξα καὶ ὠκυπόροισι νέεσσιν 230
ἄνδρας ἐς ἄλλοδαπούς, καὶ μοι μάλα τύγχανε πολλὰ.
τῶν ἐξαιρεύμην μενοεικέα, πολλὰ δ' ὀπίσσω
λάγχανον· αἶψα δὲ οἴκος ὀφέλλετο, καὶ ῥα ἔπειτα
δεινός τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσσι τετύγμην.
"ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν γε στυγερὴν ὁδὸν εὐρύοπα Ζεὺς 235 ΟΞ
ἐφράσαθ', ἦ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσε,
δὴ τότε ἔμ' ἠνωγον καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενεῖα
νῆεσσ' ἠγήσασθαι ἐς Ἴλιον· οὐδέ τι μῆχος
ἦεν ἀνήνασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δήμου φῆμις.
ἔνθα μὲν εἰνάετες πολεμίζομεν υἱέες Ἀχαιῶν, 240
τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν Πριάμου πέρσαντες ἔβημεν
οἴκαδε σὺν νῆεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιοὺς.
αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῶ κακὰ μήδετο μητίετα Ζεὺς·
μῆνα γὰρ οἶον ἔμεινα τεταρπόμενος τεκέεσσιν
κουριδίη τ' ἀλόχῳ καὶ κτήμασιν· αὐτὰρ ἔπειτα 245 ΟΞ
Αἴγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει ναυτίλλεσθαι,
νῆας ἐὸ στεῖλαντα σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν.
ἐννεὰ νῆας στεῖλα, θοῶς δ' ἐσαγεῖρατο λαός.

ἐξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἐρήρηες ἑταῖροι
 δαίνυντ'· αὐτὰρ ἐγὼν ἱεράϊα πολλὰ παρῆχον 250
 θεοῖσιν τε ῥέζειν αὐτοῖσιν τε δαῖτα πένεσθαι.
 ἐβδομάτη δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης εὐρείης
 ἐπλέομεν Βορρῆ ἀνέμῳ ἀκραεῖ καλῷ
 ῥηϊδίῳ, ὡς εἶτε κατὰ ῥόον· οὐδέ τις οὖν μοι
 νηῶν πημάνθη, ἀλλ' ἀσκηθέες καὶ ἄνουσοι 255 ΟΞ
 ἡμεθα, τὰς δ' ἀνεμός τε κυβερνήται τ' ἴθουνον.
 "πεμπταῖοι δ' Αἴγυπτον εὐρρείτην ἰκόμεσθα,
 στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
 ἔνθ' ἦ τοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρήρηας ἑταίρους
 αὐτοῦ παρ νήεσσι μένειν καὶ νῆας ἔρυσθαι, 260
 ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιάς ὄτρυνα νέεσθαι·
 οἱ δ' ὕβρει εἷξαντες, ἐπισπόμενοι μένει σφῶ,
 αἴψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγρούς
 πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
 αὐτοὺς τ' ἔκτεινον· τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' αὐτή. 265 ΟΞ
 οἱ δὲ βοῆς αἴοντες ἅμ' ἠοῖ φαινομένην
 ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων
 χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυτος
 φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
 μεῖναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη. 270
 ἔνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὄξει χαλκῷ,
 τοὺς δ' ἄναγον ζωούς, σφίσι ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
 αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὣδε νόημα
 ποίησ'--ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
 αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ· ἔτι γὰρ νῦν με πῆμ' ὑπέδεκτο-- 275 ΟΞ
 αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην εὐτυκτον ἔθηκα
 καὶ σάκος ὁμοῖν, δόρυ δ' ἔκβαλον ἔκτοσε χειρός·
 αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἦλυθον ἵππων
 καὶ κύσα γούναθ' ἐλών· ὁδ' ἐρύσατο καὶ μ' ἐλέησεν,
 ἐς δίφρον δέ μ' ἔσας ἄγεν οἴκαδε δάκρυ χέοντα. 280
 ἦ μὲν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊσσαν μελίησιν,
 ἰέμενοι κτεῖναι--δὴ γὰρ κεχολώατο λίην--
 ἀλλ' ἀπὸ κείνος ἔρυκε, Διὸς δ' ὠπίζετο μῆϊν
 ξεινίου, ὅς τε μάλιστα νεμεσᾶται κακὰ ἔργα.
 "ἔνθα μὲν ἐπτάετες μένον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγειρα 285
 χρήματ' ἀν' Αἰγυπτίους ἀνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθεν,
 δὴ τότε Φοῖνιξ ἦλθεν ἀνήρ ἀπατήλια εἰδώς,
 τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργει·
 ὅς μ' ἄγε παρπεπιθῶν ἦσι φρεσίν, ὄφρ' ἰκόμεσθα 290
 Φοινίκην, ὅθι τοῦ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔκειτο.
 ἔνθα παρ' αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε καὶ ἡμέραι ἐξετελεῦντο
 ἄψ περιτελλομένου ἔτεος καὶ ἐπήλυθον ὄραι,
 ἐς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς ἐέσσατο ποντοπόροιο 295 ΟΞ
 ψεύδεα βουλευσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι,
 κεῖθι δέ μ' ὡς περάσειε καὶ ἄσπετον ὄνον ἔλοιτο.
 τῷ ἐπόμην ἐπὶ νηός, οἰόμενός περ, ἀνάγκη.

ἢ δ' ἔθεεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραεῖ καλῶ,
 μέσσον ὑπὲρ Κρήτης· Ζεὺς δέ σφισι μῆδετ' ὄλεθρον. 300
 ἄλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
 φαίνεται γαῖαν, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
 δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
 νηὸς ὑπερ γλαφυρῆς, ἥχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
 Ζεὺς δ' ἄμυδις βρόντησε καὶ ἔμβαλε νηὶ κεραυνόν· 305 ΟΞ
 ἢ δ' ἐλελίχθη πᾶσα Διὸς πληγεῖσα κεραυνῶ,
 ἐν δὲ θεοῖο πλητο· πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.
 οἱ δὲ κορώνησιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
 κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.
 αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὐτός, ἔχοντί περ ἄλγεα θυμῶ, 310
 ἴστων ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρόροιο
 ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔτι πῆμα φύγοιμι.
 τῷ ῥα περιπλεχθεὶς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
 ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτη δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
 γαίῃ Θεσπρωτῶν πέλασεν μέγα κῦμα κυλίνδον. 315 ΟΞ
 ἔνθα με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φεΐδων
 ἦρωσ ἀπριάτην· τοῦ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν
 αἴθρῳ καὶ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν ἐς οἶκον,
 χειρὸς ἀναστήσας, ὄφρ' ἴκετο δώματα πατρός·
 ἀμφὶ δέ με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἔσσειεν. 320
 "ἔνθ' Ὀδυσῆος ἐγὼ τυθόμην· κεῖνος γὰρ ἔφασκε
 ξεινίσαι ἠδὲ φιλῆσαι ἰόντ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
 καὶ μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγεῖρατ' Ὀδυσσεύς,
 χαλκόν τε χρυσόν τε πολύκμητόν τε σίδηρον.
 καὶ νῦ ἐς δεκάτην γενεὴν ἕτερόν γ' ἔτι βόσκοι· 325 ΟΞ
 τόσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
 τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
 ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλήν ἐπακούσαι,
 ὅπως νοστήσει Ἰθάκης ἐς πῖονα δῆμον
 ἦδη δὴν ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν ἢε κρυφιδόν. 330
 ὤμοσε δὲ πρὸς ἔμ' αὐτόν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
 νῆα κατειρῦσθαι καὶ ἐπαρτέας ἔμμεν ἐταίρους,
 οἱ δὴ μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
 ἀλλ' ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηὺς
 ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον. 335 ΟΞ
 ἔνθ' ὃ γέ μ' ἠνώγει πέμψαι βασιλῆϊ Ἀκάστῳ
 ἐνδουκέως· τοῖσιν δὲ κακὴ φρεσὶν ἠνδανε βουλή
 ἀμφ' ἐμοί, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ἐπὶ πῆμα γενοίμην.
 ἀλλ' ὅτε γαίης πολλὸν ἀπέπλω ποντοπόρος νηὺς,
 αὐτίκα δούλιον ἦμαρ ἐμοὶ περιμηχανόωντο. 340
 ἐκ μὲν με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔδυσαν,
 ἀμφὶ δέ μοι ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον ἠδὲ χιτῶνα,
 ῥωγαλέα, τὰ καὶ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄρηαι·
 ἐσπέριοι δ' Ἰθάκης εὐδειέλου ἔργ' ἀφίκοντο.
 ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν εὐσσέλμῳ ἐνὶ νηὶ 345 ΟΞ
 ὄπλῳ εὐστρεφεῖ στερεῶς, αὐτοὶ δ' ἀποβάντες
 ἐσσυμένως παρὰ θῖνα θαλάσσης δόρπον ἔλοντο.
 αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μὲν ἀνέγναμψαν θεοὶ αὐτοὶ

ῥηϊδίως· κεφαλῇ δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας,
 ζεστόν ἐφόλκαιον καταβὰς ἐπέλασσα θαλάσση 350
 στῆθος, ἔπειτα δὲ χερσὶ διήρεσσ' ἀμφοτέρησι
 νηχόμενος, μάλα δ' ὄκα θύρηθ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνων.
 ἔνθ' ἀναβάς, ὅθι τε δρίος ἦν πολυανθέος ὕλης,
 κείμην πεπτηώς. οἱ δὲ μεγάλα στενάχοντες
 φοίτων· ἀλλ' οὐ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι 355 ΟΞ
 μαίεσθαι προτέρω, τοὶ μὲν πάλιν αὐτίς ἔβαινον
 νηὸς ἐπι γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυσαν θεοὶ αὐτοὶ
 ῥηϊδίως, καί με σταθμῶ ἐπέλασσαν ἄγοντες
 ἀνδρὸς ἐπισταμένου· ἔτι γάρ νύ μοι αἴσα βιῶναι."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησ, Εὐμαίε συβῶτα· 360
 "ἄ δειλὲ ξείνων, ἧ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας
 ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἠδ' ὅσ' ἀλήθης.
 ἀλλὰ τά γ' οὐ κατὰ κόσμον οἶομαι, οὐδέ με πείσεις
 εἰπὼν ἀμφ' Ὀδυσῆϊ· τί σε χρὴ τοῖον ἐόντα
 μασιδίως ψεύδεσθαι; ἐγὼ δ' εὖ οἶδα καὶ αὐτὸς 365 ΟΞ
 νόστον ἐμοῖο ἀνακτος, ὃ τ' ἤχθετο πᾶσι θεοῖσι
 πάγχυ μάλ', ὅττι μιν οὐ τι μετὰ Τρώεσσι δάμασσαν
 ἠὲ φίλων ἐν χερσίν, ἐπεὶ πόλεμον τολύπευσε.
 τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
 ἠδὲ κε καὶ ᾗ παιδὶ μέγα κλέος ἦρατ' ὀπίσσω 370
 νῦν δὲ μιν ἀκλειῶς ἄρπυιαι ἀνηρείψαντο.
 αὐτὰρ ἐγὼ παρ' ὕεσσιν ἀπότροπος· οὐδὲ πόλινδε
 ἔρχομαι, εἰ μὴ πού τι περίφρων Πηνελόπεια
 ἐλθέμεν ὀτρύνησιν, ὅτ' ἀγγελίη ποθὲν ἔλθῃ.
 ἀλλ' οἱ μὲν τὰ ἕκαστα παρήμενοι ἐξερέουσιν, 375 ΟΞ
 ἡμὲν οἱ ἄχυνται δὴν οἰχομένοιο ἀνακτος,
 ἠδ' οἱ χαίρουσιν βίοτον νήποινον ἔδοντες·
 ἀλλ' ἐμοὶ οὐ φίλον ἐστὶ μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
 ἐξ οὗ δὴ μ' Αἰτωλὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μύθῳ,
 ὅς ῥ' ἀνδρα κτείνας, πολλὴν ἐπὶ γαῖαν ἀληθείς, 380
 ἦλθεν ἐμὰ πρὸς δώματ'· ἐγὼ δὲ μιν ἀμφαγάπαζον.
 φῆ δὲ μιν ἐν Κρήτεσσι παρ' Ἴδομενῆϊ ιδέσθαι
 νῆας ἀκειόμενον, τάς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι·
 καὶ φάτ' ἐλεύσεσθαι ἢ ἐς θέρος ἢ ἐς ὀπώρην,
 πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισι. 385 ΟΞ
 καὶ σύ, γέρον πολυπενθές, ἐπεὶ σέ μοι ἦγαγε δαίμων,
 μήτε τί μοι ψεύδεσσι χαρίζεο μήτε τι θέλγε·
 οὐ γὰρ τοῦνεκ' ἐγὼ σ' αἰδέσσομαι οὐδὲ φιλήσω,
 ἀλλὰ Δία ξένιον δείσας αὐτόν τ' ἐλεαίρων."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς 390
 "ἦ μάλα τίς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι ἀπιστος,
 οἷόν σ' οὐδ' ὀμόσας περ ἐπήγαγον οὐδέ σε πείθω.
 ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ'· αὐτὰρ ὅπισθε
 μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοί, τοὶ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
 εἰ μὲν κεν νοστήσῃ ἀναξ τεὸς ἐς τόδε δῶμα, 395 ΟΞ
 ἔσσας με χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα πέμψαι
 Δουλίχιόνδ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
 εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν ἀναξ τεὸς ὡς ἀγορεύω,

δμῶας ἐπισσεύας βαλέειν μεγάλης κατὰ πέτρης,
 ὄφρα καὶ ἄλλος πτωχὸς ἀλεύεται ἠπεροπεύειν." 400
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε δῖος ὑφορβός·
 "ξείν', οὕτω γάρ κέν μοι εὐκλείη τ' ἀρετὴ τε
 εἶη ἐπ' ἀνθρώπους ἅμα τ' αὐτίκα καὶ μετέπειτα,
 ὅς σ' ἐπεὶ ἐς κλισίην ἄγαγον καὶ ξείνια δῶκα,
 αὐτίς δὲ κτείναιμι φίλον τ' ἀπὸ θυμὸν ἐλοίμην· 405 ΟΞ
 πρόφρων κεν δὴ ἔπειτα Δία Κρονίωνα λιτοίμην.
 νῦν δ' ὄρη δόρποιο· τάχιστα μοι ἔνδον ἑταῖροι
 εἶεν, ἴν' ἐν κλισίῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον."
 ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
 ἀγγίμολον δὲ σύες τε καὶ ἀνέρες ἦλθον ὑφορβοί. 410
 τὰς μὲν ἄρα ἔρξαν κατὰ ἦθεα κοιμηθῆναι,
 κλαγγὴ δ' ἄσπετος ὄρτο συῶν ἀυλιζομενάων
 αὐτὰρ ὁ οἷς ἐτάροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβός·
 "ἄξεθ' ὑῶν τὸν ἄριστον, ἴνα ξείνῳ ἱερεύσω
 τηλεδαπῶ· πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἷ περ οἷζὺν 415 ΟΞ
 δὴν ἔχομεν πάσχοντες ὑῶν ἕνεκ' ἀργιοδόντων·
 ἄλλοι δ' ἡμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν."
 ὣς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλεί χαλκῶ,
 οἱ δ' ὕν εἰσηῆγον μάλα πίονα πενταέτηρον.
 τὸν μὲν ἔπειτ' ἔστησαν ἐπ' ἐσχάρη· οὐδὲ συμβώτης 420
 λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων· φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῆσιν·
 ἀλλ' ὄγ' ἀπαρχόμενος κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλεν
 ἀργιόδοντος ὑός, καὶ ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσιν
 νοστήσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε.
 κόψε δ' ἀνασχόμενος σχίζῃ δρυός, ἦν λίπε κείων· 425 ΟΞ
 τὸν δ' ἔλιπε ψυχῇ. τοὶ δ' ἔσφαζάν τε καὶ εὔσαν·
 αἷψα δέ μιν διέχευαν· ὁ δ' ὠμοθετεῖτο συμβώτης,
 πάντων ἀρχόμενος μελέων, ἐς πίονα δημόν,
 καὶ τὰ μὲν ἐν πυρὶ βάλλε, παλύννας ἀλφίτου ἀκτῆ,
 μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν, 430
 ὥπτησάν τε περιφραδέως ἐρύσαντό τε πάντα,
 βάλλον δ' εἰν ἔλεοῖσιν ἀολλέα· ἂν δὲ συμβώτης
 ἴστατο δαιτρεύσων· περὶ γὰρ φρεσὶν αἴσιμα ἦδη.
 καὶ τὰ μὲν ἔπταχα πάντα διεμοιράτο δαΐζων·
 τὴν μὲν ἴαν νύμφησι καὶ Ἑρμῇ, Μαιάδος υἱεῖ, 435 ΟΞ
 θῆκεν ἐπευξάμενος, τὰς δ' ἄλλας νεῖμεν ἐκάστω·
 νῶτοισιν δ' Ὀδυσῆα διηνεκέεσσι γέραιρεν
 ἀργιόδοντος ὑός, κύδαινε δὲ θυμὸν ἀνακτος·
 καὶ μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 "αἴθ' οὕτως, Εὐμαιο, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο 440
 ὡς ἐμοί, ὅτι τε τοῖον ἐόντ' ἀγαθοῖσι γεραίρεις."
 τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαιο συμβῶτα·
 "ἔσθιε, δαιμόνιε ξείνων, καὶ τέρπεο τοῖσδε,
 οἷα πάρεστι· θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἔασει,
 ὅτι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλη· δύναται γὰρ ἅπαντα." 445 ΟΞ
 ἦ ῥα καὶ ἄργματα θῦσε θεοῖς αἰειγενέτησι,
 σπείσας δ' αἶθοπα οἶνον Ὀδυσσῆϊ πτολιπόρθω
 ἐν χεῖρεσσιν ἔθηκεν· ὁ δ' ἔζετο ἦ παρὰ μοίρη.

σῖτον δέ σφιν ἔνειμε Μεσαύλιος, ὄν ῥα συβώτης
 αὐτὸς κτήσατο οἶος ἀποιχομένοιο ἄνακτος, 450
 νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος·
 παρ δ' ἄρα μιν Ταφίων πρίατο κτεάτεσσιν ἐοῖσιν.
 οἱ δ' ἐπ' ὀνειάθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 σῖτον μὲν σφιν ἀφεῖλε Μεσαύλιος, οἱ δ' ἐπὶ κοῖτον 455 ΟΞ
 σίτου καὶ κρειῶν κεκορημένοι ἐσσεύοντο.
 νύξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος, ὕε δ' ἄρα Ζεὺς
 πάννυχος, αὐτὰρ ἄη Ζέφυρος μέγας αἰὲν ἔφυδρος.
 τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
 εἴ πῶς οἱ ἐκδὺς χλαῖναν πόροι, ἢ τιν' ἐταίρων 460
 ἄλλον ἐποτρύνειεν, ἐπεὶ ἐο κήδετο λήην·
 "κέκλυθι νῦν, Εὐμαιε καὶ ἄλλοι πάντες ἐταῖροι,
 εὐζάμενός τι ἔπος ἐρέω· οἶνος γὰρ ἀνώγει
 ἠλεός, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι
 καὶ θ' ἀπαλὸν γελάσαι, καὶ τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκε, 465 ΟΞ
 καὶ τι ἔπος προέηκεν ὃ περ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
 ἀλλ' ἐπεὶ οὖν τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, οὐκ ἐπικεύσω.
 εἶθ' ὣς ἠβώοιμι βίη τέ μοι ἔμπεδος εἶη,
 ὡς ὄθ' ὑπὸ Τροίην λόχον ἤγομεν ἀρτύναντες.
 ἠγείσθην δ' Ὀδυσσεὺς τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος, 470
 τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἄρχον ἐγών· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
 ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἰκόμεσθα ποτὶ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος,
 ἡμεῖς μὲν περὶ ἄστου κατὰ ῥωπήϊα πυκνά,
 ἂν δόνακας καὶ ἔλος, ὑπὸ τεύχεσι πεπτηῶτες
 κείμεθα. νύξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ Βορέαο πεσόντος, 475 ΟΞ
 πηγυλῖς· αὐτὰρ ὕπερθε χιῶν γένετ' ἠὔτε πάχνη,
 ψυχρὴ, καὶ σακέεσσι περιτρέφετο κρύσταλλος.
 ἔνθ' ἄλλοι πάντες χλαίνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,
 εὐδον δ' εὐκηλοὶ, σάκεσιν εἰλυμένοι ὤμους·
 αὐτὰρ ἐγὼ χλαῖναν μὲν ἰὼν ἐτάροισιν ἔλειπον 480
 ἀφραδίης, ἐπεὶ οὐκ ἐφάμην ῥιγωσέμεν ἔμπης,
 ἀλλ' ἐπόμην σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαινόν.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
 καὶ τότε ἐγὼν Ὀδυσῆα προσηΐδων ἐγγυὺς ἐόντα
 ἀγκῶνι νύξας· ὃ δ' ἄρ' ἐμμαπέως ὑπάκουσε· 485 ΟΞ
 "διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 οὐ τοι ἔτι ζωοῖσι μετέσσομαι, ἀλλὰ με χεῖμα
 δάμναται· οὐ γὰρ ἔχω χλαῖναν· παρά μ' ἦπαφε δαίμων
 οἰοχίτων' ἔμεναι· νῦν δ' οὐκέτι φυκτὰ πέλονται."
 "ὡς ἐφάμην, ὃ δ' ἔπειτα νόον σχέθε τόνδ' ἐνὶ θυμῷ, 490
 οἶος κεῖνος ἔην βουλευόμεν ἠδὲ μάχεσθαι·
 φθεγξάμενος δ' ὀλίγη ὀπί με πρὸς μῦθον ἔειπε·
 "σίγα νῦν, μὴ τίς σευ Ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ."
 "ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν σχέθεν εἶπέ τε μῦθον·
 'κλῦτε, φίλοι· θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος. 495 ΟΞ
 λήην γὰρ νηῶν ἐκάς ἦλθομεν· ἀλλὰ τις εἶη
 εἰπεῖν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
 εἰ πλέονας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνειε νέεσθαι.'

"ὡς ἔφατ', ὄρτο δ' ἔπειτα Θόας, Ἄνδραίμονος υἱός,
καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν, 500
βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' ἐνὶ εἵματι κείνου
κείμεν ἄσπασίως, φάε δὲ χρυσόθρονος Ἥως.
ὣς νῦν ἠβώοιμι βίη τέ μοι ἔμπεδος εἶη·
δοίη κέν τις χλαῖναν ἐνὶ σταθμοῖσι συφορβῶν,
ἀμφότερον, φιλότῃ καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἐῆος· 505 ΟΞ
νῦν δέ μ' ἀτιμάζουσι κακὰ χροῖ εἵματ' ἔχοντα."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαίε συβῶτα·
"ὦ γέρον, αἶνος μὲν τοι ἀμύμων, ὃν κατέλεξας,
οὐδέ τί πω παρὰ μοῖραν ἔπος νηκερδὲς ἔειπες·
τῷ οὔτ' ἐσθῆτος δευήσσαι οὔτε τευ ἄλλου, 510
ὧν ἐπέοιχ' ἰκέτην ταλαπεῖριον ἀντιάσαντα,
νῦν· ἀτὰρ ἠῶθέν γε τὰ σὰ ράκεα δνοπαλίξεις.
οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι ἐπημοιβοὶ τε χιτῶνες
ἐνθάδε ἔννυσθαι, μία δ' οἷη φωτὶ ἐκάστω.
αὐτὰρ ἐπὶν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός, 515 ΟΞ
αὐτός τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δώσει,
πέμψει δ' ὄππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει."
"ὡς εἰπὼν ἀνόρουσε, τίθει δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγὺς
εὐνήν, ἐν δ' οἴων τε καὶ αἰγῶν δέρματ' ἔβαλλεν.
ἔνθ' Ὀδυσσεὺς κατέλεκτ'· ἐπὶ δὲ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ 520
πυκνὴν καὶ μεγάλην, ἣ οἱ παρεκέσκειτ' ἀμοιβάς,
ἔννυσθαι ὅτε τις χειμῶν ἔκπαγλος ὄροιτο.
"ὡς ὁ μὲν ἐνθ' Ὀδυσσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δὲ παρ' αὐτὸν
ἄνδρες κοιμήσαντο νεηνία· οὐδὲ συβῶτη
ἦνδανεν αὐτόθι κοῖτος, ὑῶν ἄπο κοιμηθῆναι, 525 ΟΞ
ἀλλ' ὁ γ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὠπλίζετο· χαῖρε δ' Ὀδυσσεύς,
ὅττι ρά οἱ βιότου περικήδετο νόσφιν ἐόντος.
πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ περὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις,
ἀμφὶ δὲ χλαῖναν ἐέσσατ' ἀλεξάνεμον, μάλα πυκνήν,
ἂν δὲ νάκην ἔλετ' αἰγὸς εὐτρεφέος μέγαλοιο, 530
εἶλετο δ' ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν.
βῆ δ' ἵμεναι κείων ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες
πέτρῃ ὑπο γλαφυρῇ εὐδον, Βορέω ὑπ' ἰωγῆ.